

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 10:30 uur d.d. 15 mei – 12:30 uur d.d. 16 mei

5.1.2e Directie Communicatie

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan COVID-19 Besmette ouderen in verpleeghuizen Zorgpersoneel dat niet getest kan worden Mensen die revalideren na corona 	<ul style="list-style-type: none"> Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders Experts (virologen, artsen, biologen) die reflecteren op een mogelijk tweede golf Getroffen voetbalclubs OV-personeel 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici Burgemeesters en andere gezagsdragers

Samenvatting

- Veel aandacht voor de CBS-cijfers van gisteren die worden omschreven als: 'een dreun voor de economie'; 'een historische krimp'; 'een enorme optater voor Nederland'. Volgens FD komt Nederland er echter 'ondanks de harde dreun nog genadig vanaf'.
- Mondkapjes komen vanochtend negatief in beeld. Volgens AD worden zorginstellingen 'op grote schaal' geconfronteerd met ondeugdelijke mondkapjes. De krant spreekt van een 'wildwesthandel' in medische mondkapjes. Vooral verpleeghuizen zouden werken met mondkapjes zonder ze te laten testen.
- NRC heeft een richtlijn over mondkapjes in het OV in handen en schrijft dat die mondkapjes 'geen vorm van bescherming' bieden. Het document heeft tot onrust geleid bij OV-bedrijven die vrezen dat hun personeel straks moet werken in treinen en bussen waar reizigers 'een nepbescherming' dragen, zegt een bron rond het ministerie van VWS. De SP heeft Kamervragen gesteld.
- Op basis van nieuw onderzoek zegt epidemioloog Marc Bonten in de Volkskrant dat de snelheid waarmee een coronatest wordt afgenomen 'cruciaal is'. Volgens de epidemioloog is het proces momenteel te bureaucratisch. Bonten pleit ervoor de schakels tussen de patiënt en de test weg te halen, om zodoende minder tijd te verliezen.
- In verschillende berichten doorklinkt de angst voor een tweede golf. De vraag is niet alleen hoe groot die tweede golf zal zijn en of de IC's dit aankunnen, maar vooral ook of mensen in het land het terugdraaien van de versoepelingen of zwaardere maatregelen zullen accepteren.
- Telegraaf-columniste Nausicaa Marbe spreekt daarbij van corona-egoïsme – "Als het nieuwe ervan af is, als de lol van het bedenken van een comfortabele, inventieve quarantainetijd voorbij is, lijkt ook de solidariteit verdampst."
- Burgemeesters kwamen tijdens de uitbraak van het coronavirus in de problemen omdat ze met het oog op de privacy niet alle informatie konden delen. In verpleeghuizen raakten mensen besmet en gingen dood, maar ze mochten dat niet naar buiten brengen. "De doorgeslagen privacywet heeft extra doden gekost", zegt burgemeester Breunis van de Weerd (Nunspeet) daarover tegen Reformatorisch Dagblad.
- KNVB-directeur Eric Gudde vreest dat er clubs in het betaald voetbal zijn die de coronacrisis niet zullen overleven. "Ja, ik ben bang dat er clubs gaan omvallen", aldus Gudde in een interview met Telegraaf.

Karakterisering berichtgeving

- Media schrijven vrijdagmiddag over de RIVM-update: 'maatregelen werken'; 'wederom daling'; 'sterfte bijna terug op normaal niveau'.
- Media duiken massaal op de uitspraak van Rutte tijdens de persconferentie na afloop van de MR en schrijven: 'Horeca misschien toch eerder open dan 1 juni'; en: 'Hoop horeca voor Pinksterweekeinde'.
- Trouw doet verslag van de situatie in 'het zuiden' en 'het noorden' van het land en concludeert dat men in het laatste gebied al veel minder voorzichtig is. Toch heerst er ook angst: Hoe voorkom je bijvoorbeeld dat er iemand uit het zuiden hier wat komt drinken?
- Volkskrant vraagt zich vanochtend af waarom Duitsland de crisis zo voortvarend aanpakt - Hoe Duitsland de titel 'coronaweltmeester' won.
- In AD een reportage vanaf een revalidatiekliniek: "Sommigen blijven bang om het weer te krijgen".
- Meer vragen over de risico's van de verspreiding van het virus via de lucht –hoe veilig zijn kantoren met airco's bijvoorbeeld?

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)**Slachtofferaantallen**

- Het aantal sterfgevallen als gevolg van Covid-19 wordt in Nederland zwaar onderschat. De 'oversterfte' ligt in werkelijkheid bijna twee keer zo hoog als het aantal officieel gerapporteerde overlijdens, zei de Belgische viroloog Steven Van Gucht op een persconferentie over de ontwikkeling van de epidemie in Europa.
- Burgemeesters kwamen tijdens de uitbraak van het coronavirus in de problemen omdat ze met het oog op de privacy niet alle informatie konden delen. In verpleeghuizen raakten mensen besmet en gingen dood, maar ze mochten dat niet naar buiten brengen. Dat zeggen de burgemeesters Breunis van de Weerd (Nunspeet) en Eddy Bilder (Zwartewaterland) zaterdag in het Reformatorisch Dagblad. "De doorgeslagen privacywet heeft extra doden gekost. Toen het parlement debatteerde over te weinig ic-bedden, overleden bij ons massaal mensen in verpleeghuizen. Niemand wist het, want officiële instanties mochten het niet melden. De GGD zei me niet te gaan bellen als er mensen in Nunspeet waren besmet of overleden, omdat het herleidbaar was", zegt Breunis. "Mijn informatie moest ik vergaren via semi-legale kanalen. Toen in Elspeet de eerste coronabesmetting bekend werd, heb ik het gewoon openbaar gemaakt. Het hele dorp sprak erover, maar ik mocht er niks over zeggen. Dat kan natuurlijk niet."

Identiteiten

- Tot nu toe zijn ten minste negen zorgverleners overleden aan Covid-19, onder wie de Amsterdamse Rachel Verbaan, die met 45 jaar de jongste is. Haar familie vertelt aan Parool het tragische verhaal van haar dood op 26 april, dat tegelijk een ode is aan alle medewerkers in de zorg. "Als iemand hun een gezicht moet geven, laat Rachel dat dan zijn."
- Tijdens de corona-epidemie is de oversterfte onder mensen met een migratie-achtergrond groter dan die onder mensen met een Nederlandse achtergrond. Dat blijkt uit een CBS-analyse van de oversterfte sinds begin maart. In de eerste zes weken van de uitbraak overleden in verhouding meer mensen dan daarvoor met een westerse migratie-achtergrond (49%), veelal uit andere Europese landen. Onder inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond, uit bijvoorbeeld Turkije en Marokko, lag de oversterfte op 47 procent. Onder mensen met een Nederlandse achtergrond lag dat iets lager, op 38 procent. De verschillen zijn kleiner dan in landen als de VS en Engeland, laten de CBS-cijfers ook zien.
- Voor het eerst sinds 13 maart zijn in Denemarken in een etmaal geen mensen bezweken aan het coronavirus, melden de gezondheidsinstanties. Denemarken was een van de eerste landen waar bepaalde coronamaatregelen werden versoepeld, melden media daarbij.
- Voor het eerst is in Nederland coronabesmetting vastgesteld bij gezelschapsdieren. Drie katten en een hond blijken het coronavirus te hebben gehad. Dat vooral katten gevoelig zijn voor besmetting met corona, is bekend uit experimenten. Toch is de kans dat katten of honden een rol van betekenis spelen niet erg groot, zegt veterinaire viroloog Herman Egberink (Universiteit Utrecht). "Ik denk niet dat ze een grote rol spelen in de overdracht van het virus ten opzichte van de overdracht tussen mensen onderling."

Schade

- Zorginstellingen worden op grote schaal geconfronteerd met ondeugdelijke mondkapjes. Dat meldt het AD vanochtend op de voorpagina. De maskers bieden niet de beloofde bescherming tegen het coronavirus en certificaten zijn vaak vervalst, schrijft de krant die spreekt van een 'wildwesthandel in medische mondkapjes'. Toch gaan vooral verpleeghuizen met mondkapjes werken zonder ze te laten testen. Met alle risico's van dien. Zo stuitte de FIOD op meerdere handelaren die gebrekkige mondkapjes hadden verkocht aan zorginstellingen. Bij bureaus die voor met name ziekenhuizen de kapjes testen, komt 30 tot 40 procent niet door de keuring. Bij het Catharine Ziekenhuis in Eindhoven, dat zelf veel maskers test, blijkt 80 procent van de aangeboden mondkapjes niet de beloofde bescherming te bieden.

Scenario's

- Media verwachten een flinke strijd om wie straks als eerste toegang heeft tot corona-vaccins. Deze week topman van de grote Franse farmaceut Sanofi Paul Hudson aan persbureau Bloomberg weten dat de Amerikaanse regering recht heeft op de grootste voorbestelling van vaccins. Die wil immers het meeste investeren in de ontwikkeling. Hudson heeft inmiddels zijn woorden afgezwakt, maar komende week is hij door Macron op het Elysée ontboden om uit te leggen wat hij nu precies bedoelde met zijn woorden.

Informatiebehoefte**Welke informatie vragen leven er?**

- Bij Nieuwsuur staat de vraag centraal welke rol openbare toiletten spelen bij de verspreiding van het virus.

- Het coronavirus kan zich verplaatsen door de lucht. Dat roept vragen op over de veiligheid van kantoren met airco, schrijft Trouw.
- Clara Belzer (microbioloog aan de Universiteit van Wageningen) ziet wc's als een extra risico voor het verspreiden van corona. "Lichaamsvloeistoffen zijn daar in hoge dosis aanwezig. Als iemand corona heeft, dan is de kans op besmetting daar veel groter." Deurklink, spoelknop, kraan: elke bezoeker raakt opnieuw dezelfde contactoppervlakken aan. Bij drukke toiletten zijn dat er soms wel honderden op een dag. Wanneer een besmet persoon van een openbaar toilet gebruikmaakt, kan hij op die manier extra virusdeeltjes over de ruimte verspreiden. "Zulke kleine deeltjes gaan zelfs door drie lagen toiletpapier heen", zegt Belzer. Daarom benadrukt zij het belang van goed je handen wassen na elk wc-bezoek.
- Op de social kanalen van minister De Jonge komen ervaringen van zorgverleners terug die aangeven dat niet iedereen met klachten wordt getest en naar huis wordt gestuurd om 'uit te zieken'. Aanhoudende vragen over bezoek ('Waarom mag zorgpersoneel onbeschermd mijn moeder verzorgen, maar mogen wij niet op bezoek?') en beloning van zorgpersoneel ('Krijgt de zorg nog een extra beloning?')
- Op de corporate VWS-kanalen uiten mensen zorgen over de onvoldoende beschermingsmiddelen voor mantelzorgers, de verspreiding van COVID-19 in zwembaden en het te weinig/ te laat testen van medisch personeel. Ook vragen gingen over de protocollen in de horeca (mogen mensen nu bij elkaar zitten?) Verder vragen over samenscholing, en of je nu wel of niet samen in een auto mag zitten.
- Op de social kanalen van ministere Van Rijn houden kritische reacties op het bezoek aan DEMCON aan: "waarom dragen mensen op de foto's allemaal mondkapjes en wij in de zorg nog niet?!"

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- In juni kunnen alle Nederlanders met klachten die wijzen op het coronavirus getest worden. Is iemand besmet dan volgt ook bron- en contactonderzoek. Het gaat naar verwachting om duizenden mensen, aldus de 25 GGD'en die vrijdag hun gezamenlijke opschalingsplan hebben gepresenteerd. De GGD'en staan in juni met maximaal 3.200 professionals klaar: 800 via de GGD'en zelf in de eigen regio. En - zodra nodig - tot zo'n 2.400 medewerkers extra aan ondersteuning op landelijk niveau. Die hulp komt via de callcenters van een aantal "prominente partners" die komende week bekend zullen worden. "Hoewel bron- en contactonderzoek in ons DNA zit, is deze omvang ook voor de GGD'en een enorme klus", zegt Margreet de Graaf, directeur van GGD Fryslân en portefeuillehouder bron- en contactonderzoek bij GGD GHOR.
- Brabant trekt waarschijnlijk tonnen uit voor onderzoek naar luchtvervuiling. De investering heeft te maken met een mogelijk verband tussen vervuilde lucht en het hoge aantal coronaslachtoffers in de provincie.
- Wetenschappers onderzoeken in hoeverre mensen nepnieuws over het virus geloven. Het TRUTH-onderzoek wordt geleid en ook gefinancierd door de Universiteit van Wolverhampton en ook het Meertens Instituut en de Vrije Universiteit in Amsterdam zijn betrokken. Aan de hand van de onderzoeksgegevens wil het onderzoeksteam overheden adviseren over het gedrag rond nepnieuws en desinformatie.
- In Zeeland mogen de strandhokjes vanaf zaterdag (16 mei) weer worden gebruikt. De Veiligheidsregio Zeeland heeft dit besloten na overleg met de burgemeesters van de Zeeuwse kustgemeenten.
- PSV zoekt naar mogelijkheden om volgend seizoen al snel weer supporters toe te laten in het stadion.
- Het IOC belooft alle mogelijke voorzorgsmaatregelen te nemen zodat de Spelen van Tokio volgend jaar veilig gehouden kunnen worden. "Het is [nog] te vroeg om te speculeren over wat dan allemaal nodig is om ervoor te garanderen dat de Spelen veilig zijn voor iedereen", zei IOC-voorzitter Thomas Bach bij het ondertekenen van een samenwerkingsovereenkomst met de WHO. "Maar we zullen de juiste maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat iedereen veilig kan meedoen aan de Spelen."
- Het EK voetbal kan in 2021 ook in minder dan twaalf landen worden gespeeld. Volgens UEFA-voorzitter Aleksander Ceferin is inmiddels met negen landen en hun gaststeden alles geregeld. "In principe willen we het EK in twaalf steden houden. Maar als dat niet lukt, zijn we bereid om het in tien, negen of zelfs acht te doen", zei Ceferin. "Bij drie steden zijn wat problemen, daar discussiëren we nog mee."

Buitenland

- Noorwegen handhaaft alle reisbeperkingen die vanwege het coronavirus zijn ingevoerd tot 20 augustus.
- Vanaf 3 juni mogen Italianen weer door heel het land reizen. Vanaf maandag zouden ze al in hun eigen regio's zonder beperkingen op pad mogen gaan.
- Slovenië doet vanaf 31 mei de grenzen weer open voor mensen uit andere EU-landen.

- De uitspraak van de Franse staatssecretaris van toerisme, Jean-Baptiste Lemoyne vrijdagochtend dat zijn land het deze zomer waarschijnlijk zonder buitenlandse toeristen moet doen, was te voorbarig. Frankrijk neemt pas eind van deze maand een besluit over toeristen.
- Ook in België is de voetbalcompetitie definitief beëindigd. De huidige nummer 1 op de ranglijst (Club Brugge) is uitgeroepen tot kampioen. De huidige nummer laatst degradeert.
- Als eerste grote voetbalcompetitie in Europa wordt de Duitse Bundesliga vanmiddag onder strikte voorwaarden hervat. Supporters zijn niet welkom; voetballers en trainers zijn uitgebreid getest op Covid-1.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

- Parool beschrijft in geuren en kleuren het verhaal van de inmiddels aan corona overleden zorgmedewerker Rachel Verbaan (45). "Een vis op het droge. Zo lag ze te happen naar lucht." De huisarts heeft na een visite de ambulance laten komen en die heeft haar naar locatie AMC gebracht. Bert [haar partner] heeft haar niet meer gezien. (...) [Bert] is er stuk van. Op 16 april had hij voor het laatst contact. Hij zoekt in zijn telefoon en mompelt: 'Waar ben je?' Als hij het appje vindt, leest hij het hardop voor: 'Kut, zo zwaar. Kan niet praten.'

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Volgen zij gedragsadviezen op?

- Telegraaf-columniste Nausicaa Marbe ergert zich aan alle mensen die zich niet houden aan de maatregelen: "Binnensteden raken zo vol, dat de politie moet optreden. Passagiers in volgepakte treinen weigeren uit te stappen, waardoor de ritten van de dienstregeling geschrapt worden en de reizigers alsnog de trein uit moeten. In parken en aan de waterkant kruipen recreanten zo dicht op elkaar dat de boa's en de politie het er druk mee hebben. Lang niet iedereen is zo roekeloos, maar dit gedrag blijft verbijsterend." Marbe spreekt daarbij van corona-egoïsme – "Als het nieuwe ervan af is, als de lol van het bedenken van een comfortabele, inventieve quarantainetijd voorbij is, lijkt ook de solidariteit verdamp." "

Betekenisgeving

Welke oproepen en waarschuwingen worden gedaan?

Testen

- De snelheid waarmee een coronatest wordt afgenomen is cruciaal "omdat anders de toegevoegde waarde van contactonderzoek of een contact-app vrij klein is". Dat zegt epidemioloog Marc Bonten in de Volkskrant op basis van een nieuwe studie van het UMC Utrecht. Volgens de studie moet er zo min mogelijk tijd zitten tussen het krijgen van de symptomen en het afnemen van de test. "Er is de laatste tijd veel oog voor het belang van testen, maar niet voor de snelheid ervan. Niemand zegt: we moeten zo snel mogelijk testen", laat Bonten optekenen door de krant.
- Volgens de epidemioloog is het proces momenteel te bureaucratisch. De officiële richtlijnen van het RIVM schrijven voor dat de arts moet beoordelen of de test bijdraagt aan de behandeling. Bonten pleit ervoor de schakels tussen de patiënt en de test weg te halen, om zodoende minder tijd te verliezen. "Je zou kunnen zeggen: haal de GGD'en en de artsen er tussenuit om snelheid te behalen." Patiënten zouden dan zelf naar een testlocatie kunnen gaan, zonder afspraak. Volgens de koepelorganisatie van de GGD'en is de tijd voordat iemand wordt getest al verkort, aldus de Volkskrant. De dokter moet wel eerst toestemming geven.
- Feike Sijbesma laat bij Op1 weten dat alle groepen die door het kabinet zijn gedefinieerd, moeten worden getest. Hij doet een oproep om iedereen die in de groepen valt (zorg, onderwijs) en klachten heeft zich laat testen. Dit zou nu ten onrechte niet altijd gebeuren. Sijbesma verwacht verder dat later in het jaar (richting de winter) 60.000 testen nodig zullen zijn per dag i.v.m. de luchtwegklachten die in dat seizoen toenemen.

Tweede corona-golf

- Hoogleraar infectieziektebestrijding Christian Hoebe: "Ik heb uiteraard geen glazen bol, maar er is een reële kans op een tweede golf." Het zou niet mogelijk zijn om het virus helemaal uit te doven. Wel verwacht Hoebe dat de naderende zomer helpt bij het virus onder controle houden. "Rond de herfst kun je verwachten dat het virus weer makkelijker rondgaat." De hoogleraar spreekt over een golvend patroon. Het zou zaak zijn zo snel mogelijk in te grijpen als de besmettingen stijgen. "Cruciaal is niet het aantal ziekenhuisopnames, dan loop je twee weken achter, maar het aantal mensen dat positief test".
- Hoogleraar gezondheidscommunicatie Bas van den Putte denkt dat de samenleving het zal accepteren als de overheid hun vrijheid opnieuw inperkt bij een nieuwe golf. "Als het aantal besmettingen en ic-opnames toeneemt, ontstaat automatisch weer meer draagvlak voor maatregelen. Waarom? Omdat mensen dan de kans dat ze besmet raken weer hoger inschatten."

- Massapsycholoog Hans van de Sande zegt dat mensen zich nu onoverwinnelijk voelen. "De dreiging van de ziekte wordt minder. Het kabinet wil dat we ons aan de regels houden. Maar tegelijkertijd geeft de overheid meer ruimte. Een stok achter de deur is nodig." De dreiging van een tweede golf zou goed van pas komen. "De overheid gebruikt het als spookbeeld om mensen bij de les te houden, ook al weten we niet zeker of de tweede golf komt. Als de nieuwe golf uitblijft, verliest de overheid aan geloofwaardigheid."
- Gezondheidseconoom Xander Koolman vreest dat er weinig steun zal zijn voor een tweede lockdown. "En dan kunnen we een heel nare tijd krijgen waarin het virus om zich heen kan grijpen met veel doden als gevolg." Nederland zou op het vlak van testen nog wat te winnen hebben. "Het mag wat sneller allemaal: sneller de testuitslagen geven, sneller contacten opsporen. Nu werken daar bij de GGD's 750 mensen aan, al wordt dat aantal uitgebreid. Op basis van de inzet in andere landen zouden dat er tussen 5.000 en 15.000 moeten zijn." Ook ziet Koolman besmette personen het liefst buitenshuis in isolatie gaan.

Overig

- Gezondheidsingenieur Francesco Franchimon vindt dat er meer aandacht moet zijn voor de mogelijke verspreiding van het virus via de lucht, zegt hij tegen Nieuwsuur. Tot nu toe zijn wetenschappers er nog niet over uit of aerosolen nou wel of geen rol spelen in het verspreiden van corona. Als dat wel zo is, zou het betekenen dat de deeltjes veel grotere afstanden kunnen afleggen dan anderhalve meter. Vooral in gesloten ruimtes met slechte ventilatie zou dat dan gevaarlijk kunnen zijn. Nieuw onderzoek wijst uit dat druppels die vrijkomen bij praten tot 14 minuten in de lucht kunnen blijven hangen, maar het is niet duidelijk of die druppels ook besmettelijk zijn. Franchimon: "Het gaat allemaal om het verdunnen van het virus. Dus blijft een ruimte ventileren. Dat betekent: niet het virus rondpompen, maar verse lucht inbrengen." En de oplossing tegen de druppeltjes bij het doortrekken van (openbare) WC's? "Dat is echt doortrekken met gesloten deksel", zegt Franchimon. "Die klep is er niet voor niets."
- Feike Sijbesma stelt bij Op1 dat discussies over de beschikbaarheid van vaccins op zowel Europees als mondiaal niveau gevoerd moeten worden. Nederland zou al nadenken over hoe een eigen positie in te nemen, en ook al nadenken over dat als een positie wordt ingenomen er ook voor anderen gezorgd kan worden [hierbij worden onder meer landen bedoeld die het minder goed hebben].

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

Mondkapjes

- NRC schrijft een richtlijn van het Kabinet in handen te hebben over de mondkapjes in het OV. Het Kabinet heeft advies gevraagd aan het Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN). Dat is nu in handen van NRC. De krant schrijft dat die kapjes 'geen vorm van bescherming te bieden'. Op deze manier moet voorkomen worden dat Nederlanders mondkapjes inslaan die eigenlijk voor de zorg bedoeld zijn. Het document heeft tot onrust geleid bij OV-bedrijven die vrezen dat hun personeel straks moet werken in treinen en bussen waar reizigers 'een nepbescherming' dragen, zegt een bron rond het ministerie van VWS. De vervoersbedrijven zijn momenteel nog met het kabinet in gesprek om het advies aan te laten passen.
- De SP heeft intussen Kamervragen gesteld over de richtlijn. Kamerlid Maarten Hijink kreeg het NEN-document onder ogen. "Het is natuurlijk heel gek dat je aan reizigers en personeel in het OV de voorwaarde stelt dat je mondkapjes gebruikt die niet werken. Daarmee leg je eigenlijk een fop-maatregel op." Hijink zet vraagtekens bij de eis aan reizigers om geen gecertificeerde maskers op te zetten. "Ik snap dat je die FFP2-maskers voor de zorg wilt bewaren. Maar als iemand dan toch een deugdelijk niet-medisch mondkapje opzet dat gekeurd is, kun je alsnog een boete krijgen. Dat begrijpt niemand."
- AD schrijft op de voorpagina dat zorginstellingen op grote schaal worden geconfronteerd met ondeugdelijke mondkapjes. De maskers bieden niet de beloofde bescherming tegen het coronavirus en certificaten zijn vaak vervalst, schrijft de krant die spreekt van een 'wildwesthandel in medische mondkapjes'. Toch gaan vooral verpleeghuizen met mondkapjes werken zonder ze te laten testen. Met alle risico's van dien. Zo stuitte de FIOD op meerdere handelaren die gebrekkige mondmaskers hadden verkocht aan zorginstellingen. Bij bureaus die voor met name ziekenhuizen de kapjes testen, komt 30 tot 40 procent niet door de keuring. Bij het Catharine Ziekenhuis in Eindhoven, dat zelf veel maskers test, blijkt 80 procent van de aangeboden mondkapjes niet de beloofde bescherming te bieden.

Sport

- KNVB-directeur Eric Gudde vreest dat er clubs uit het betaalde voetbal gaan verdwijnen vanwege de coronacrisis. Dat zegt Gudde in De Telegraaf. "Ja, ik ben bang dat er clubs gaan omvallen. Er zijn in het betaalde voetbal clubs die er sowieso niet zo goed voor stonden en waarvoor de crisis de definitieve nekslag

kan zijn. Bij het eventuele vangnet uit Den Haag zal een van de voorwaarden zijn dat het geld is bedoeld vanwege de crisis en niet voor het oplossen van problemen van daarvoor. Dat lijkt me ook logisch." Gudder erkent dat hij soms slapeloze nachten heeft van de situatie. "Het is hartstikke moeilijk, omdat we eendrachtig uit deze situatie moeten zien te komen. Maar je weet in algemene zin ook dat niet elk bedrijf deze crisis gaat overleven. Het is duidelijk dat we in de competitie met een x-aantal clubs willen beginnen en daarmee ook willen eindigen." De KNVB is bezig een plan van aanpak voor de lange termijn op te stellen.

Hoe wordt naar de overheid gekeken?

Trends in vertrouwen in de overheid

- Volgens de Curaçaose minister-president Eugene Rhuggenaath verbindt Nederland "onrealistische eisen" aan nieuwe coronasteun. Volgens Rhuggenaath moet Curaçao er meer aan doen om "economisch, financieel en mentaal" zelfstandig te worden. Tijdens een persconferentie in de aanloop naar gesprekken in Nederland over de steun benadrukte hij "geen loopjongen" van Nederland te zijn.
- PvdA-Kamerlid John Kerstens op Twitter: "Hoogste tijd voor een opwaardering van de 'care-kant' in de zorg en de mensen die er werken. Overigens een ontluisterend beeld van hoe het statusverschil tussen care en cure doorwerkt(e) in de aanpak van de corona-crisis." [Kerstens linkt daarbij naar een [artikel](#) van gisteren door Volkskrant over de positie van de ouderenzorg binnen het zorgdomein als geheel.]
- Volgens Telegraaf-columniste Nausicaa Marbe werkt de overheid het 'corona-egoïsme' in de hand: "Maatregelen zijn vanaf het begin tegenstrijdig geweest, oproepen inconsistent. Sommige winkels blijven open, maar ga vooral niet naar buiten; blijf bewegen, maar blijf ook thuis; bejaarden mogen geen familie ontvangen, maar wel thuiszorg zonder beschermende kledij; je mag weer naar de kapper, maar niet naar je gehandicapte kind in een instelling; als je toevallig drie kennissen tegenkomt mag je ze spreken, maar met ze afspreken op afstand mag weer niet. Komt daarbij dat regels per gemeente verschillen, omdat de handhaving verschilt. Burgemeesters mogen zelf beslissen wat ze uitkomt. Bedrijven mogen ook roepen dat ze het niet zo nauw nemen met controle, zie de NS. Politiek Den Haag vindt dit recept voor de volgende gezondheidscatastrofe kennelijk prima. (...) Dit kabinet faalde in het maken van consistent beleid dat in het hele land geldig is, met dezelfde controle op naleving. Dat is het enige dat werkt om het land effectief door een pandemie te loodsen. Streng, centraal beleid is geen dictatuur, maar schept duidelijkheid; het getuigt niet van machtsmisbruik, maar is een teken van gezond verstand en urgentiebesef. Houd het simpel, helder, werkbaar en gelijk voor iedereen. Anders schep je in plaats van crisisbeleid wanbeleid. Om maar te zwijgen over de vele sterfgevallen die voorkomen hadden kunnen worden."

Trends in vertrouwen in de maatregelen

- De 1,5 metersamenleving heeft voor hoogleraar en hartchirurg Jan Grandjean en anesthesioloog Alaattin Ozdemir te lang geduurd, zeggen ze tegen AD. Overheid en media maken mensen onnodig bang. Volgens de twee moeten er 'andere behandelmogelijkheden' worden verkend. Het beleid is te veel op aannames en onzekerheden gebaseerd en is voorbijgegaan aan allerlei sociaal-maatschappelijke en economische gevolgen. De maatregelen zouden niet zonder brede discussie geruisloos mogen overgaan in het nieuwe normaal. Erop uitgaan, bewegen en gezond eten zijn volgens hen een goed medicijn, ook in de strijd tegen corona. Wat de twee betreft moeten daarom de sportscholen meteen open, alsook de verpleeghuizen: "mensen opsluiten maakt hen kwetsbaarder, en haalt de kwaliteit van leven van de laatste dagen weg."

Onderzoeken en opiniepeilingen

- Ruim 80% van de Nederlanders maakt zich zorgen over de economische gevolgen van de coronacrisis. Dat blijkt uit onderzoek van Wat vindt Nederland van Hart van Nederland onder 5.279 mensen. 51% geeft aan zich zorgen te maken over de economische gevolgen van de coronacrisis. 31% van de respondenten geeft zelfs aan grote zorgen te hebben. 17% maakt zich nergens druk om. Een meerderheid van de Nederlanders geeft aan dat er voor hen persoonlijk niks is veranderd op financieel gebied, maar dat gaat niet voor iedereen op. 4% is de baan kwijtgeraakt, nog eens 5% stelt vakantiegeld of -dagen te hebben moeten inleveren. 38% verwacht dat hij of zij er in de toekomst nog mee te maken krijgt.
- Het voornemen van het kabinet om vanaf juni intensiever te gaan testen op het coronavirus kan op veel steun rekenen. Zeker 92% van de deelnemers aan de Stelling van de Dag juicht dit toe. Het merendeel van de respondenten (83%) gelooft dat intensief testen dé manier is om als land uit de coronacrisis te komen. Volgens 54% zijn de 28.000 testen (31.000 in het griepseizoen) die de overheid vanaf 1 juni dagelijks beschikbaar wil stellen echter lang niet voldoende. De roep om nóg intensiever te testen is groot; 73% van de respondenten vindt dat ook mensen die geen klachten hebben getest moeten kunnen worden.